

VELIKONOČNÍ POSELSTVÍ

PRAŽSKÉHO ARCIBISKUPA FRANTIŠKA KARDINÁLA TOMÁŠKA

DUCHOVNÍM A VĚŘÍCÍM VŠECH KŘESŤANSKÝCH CÍRKVÍ

A VŠEM LIDEM DOBRÉ VŮLE V NAŠÍ ZEMI

Bratři a sestry!

Jázněm katolických věřících Vás s úctou a láskou pozdravuji a přeji Vám všem ke svátkům Kristova vzkříšení pokoj a dobro.

Když se v nás všech o těchto velikonočních silněji rozhoří víra a s ní i opravdová touha, aby se na nás naplnila slova našeho Pána, kterými se za nás modlil k Otci v předvečer svého utrpení: "aby všichni byli jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mne poslal." (Jan 17,21) Bůh nás všechny probudil k novému životu spolu s Kristem (Ef 2,4-5); nezapomínejme, že znakem tohoto nového života je též vytrvalé úsilí o jednotu, jak nás k tomu vybízí apoštol Pavel: "Snášejte se navzájem v lásce a usilovně hledejte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem po ojet. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi; skrze všechny působí a je ve všech." (Ef 4,2-6)

Jednotu připravujeme svou touhou a svými modlitbami, vytváříme ji však také spoluprací při láskyplné službě světu, to jest všem lidem, službě, která je neodlučitelnou součástí našeho křesťanského společenství. Nás všechny Kristus poslal, abychom v tomto světě byli solí (Mt 5,13), světlem (Mt 5,14), kvasem (1K 13,33), abychom prokazovali lásku všem, i nepřítelům (Mt 5,43-48), abychom se ujímali všech, zvláště potřebných, a jako on uzdravovali každou nemoc v lidu a každou chorobu (Mt 4,23; Mk 16,18) a tak ve všem přinášeli hojné ovoce (Jan 15,8). Víme, že každý věřící člověk ani církevní společenství nežije pro sebe, nýbrž pro Krista (rov. Řím 14,7-8) - a že bytí pro Krista znamená bytí pro druhé, pro všechny lidi.

Odpovědnost věřících za svět, ve kterém žijeme, si katolická církev připomněla na II. vatikánském sněmu, který současně zdůraznil ekumenický ráz tohoto poselství: "Křesťanská církev sleduje svůj cíl, to je spásu, nejen že zprostředkuje člověku božský život, nýbrž ozařuje též jakýmsi způsobem celý svět, jeho odleskem, a to hlavně tím, že ozdravuje a povyšuje důstojnost lidské osoby, upevňuje soudržnost lidské společnosti a dodává každodennímu lidskému počínání hlubší smysl a význam. Církev je proto přesvědčena, že prostřednictvím svých jednotlivých členů a celé své pospolitosti může přispět tímto způsobem k zlidštění lidské rodiny a jejích dějin. Katolická církev mimoto s radostí vysoko hodnotí to, čím jiné církve a církevní společenství přispívají společnou prací k uskutečnění tohoto úkolu." (Konstituce Radost a naděje, 42)

Na jiném místě téhož dokumentu sněm uvádí: "Sjednocení křesťanů dnes očekávají a po něm touží i mnozí, kdo v Krista nevěří. Čím více se bude tato jednotu zdokonalovat mocným působením Ducha svatého v pravdě a lásce, tím více bude celému světu předvěstí jednoty a míru. Snažme se proto spojenými silami a formami ..., abychom se každý dnem lépe přizpůsobovali evangeliu a bratrsky spolupracovali ve službě lidské rodině, která je v Ježíši Kristu povolána do rodiny Božích dětí." (Tamtéž, 92)

Je třeba, abychom my křesťané zkoumali znamení času a nepromarnili žádnou příležitost k prohlubování vzájemného společenství ve všestranné službě lidem dnešního světa. V duchu naděje a důvěry v Pána dějin máme též pozorně sledovat vývoj společnosti, v níž žijeme, a odtrývat stále nové možnosti jak odpovídat v duchu evangelia na její potřeby. Kristus, který ví, co je v člověku (Jan 2,25), i dnes ukazuje na potřeby zástupů a svým učedníkům, kteří tu stojí se zdánlivě prázdnými rukama, přikazuje: "Dejte vy jim najíst!" (Mt 6,37)

... však můžeme obohacovat druhé, ne-li z pokladu víry, který nám byl svěřen, a čím lépe naplníme vůli našeho Pána než stálou ochotou brát na sebe břemena druhých (Gal 6, 7)?

Vědomí křesťanské odpovědnosti za celkový, zejména pak duchovní a mravní stav našeho národa a celé naší společnosti vzbudilo mezi našimi věřícími myšlenku **DESETILETÍ DUCHOVNÍ OBNOVY**.

Tato duchovní iniciativa má přispět k uzdravování a prohlubování našeho života k pokání, smíření, zhojení jizev naší minulosti, ale především k poctivému hledání pravdy, vnitřnímu obráčení a čerpání nové mravní síly.

Toto desetiletí má být naší přípravou na vstup do třetího tisíciletí křesťanských dějin. Chceme se v něm učit novému způsobu života, opřenému o trvalé hodnoty, na nichž by bylo možno budovat civilizaci lásky a úcty k životu, zejména respektu k hodnotě a právům lidské osoby - nikoliv civilizaci smrti, násilí, konzumu a bezohledné manipulace s přírodou i lidmi. Věříme, že obranu života před jeho současným ohrožením nelze uskutečnit bez hluboké proměny myslí a srdcí, bez trvalé péče o duchovní a mravní rovnu života.

Je proto přirozené, že v tomto úsilí nelze pominout křesťanství, které po staletí zdůrazňuje vertikální rozměr lidského života a celé skutečnosti a které je i obhájcem přirozených hodnot. Bez křesťanství nelze plně porozumět duchovnímu dědictví naší minulosti, které chceme vědomě rozvíjet. Hodnoty křesťanské víry však nelze zanedbávat ani při vytváření kultury budoucnosti, pokud má tato kultura vyjadřovat vskutku celostní chápání člověka a světa.

Desetiletí duchovní obnovy je výzvou inspirovanou evangeliem. Tato výzva se však neobrací pouze na církevní společenství nebo jen na lidi věřící. Tato cesta je otevřená spolupráci a přínosu všech lidí, kteří si uvědomují, že nadějí v dobrou budoucnost národa nelze oddělit od toho, co tradice nazývala "péče o duši". My věřící jsme přece mnohými svazky přátelství, příbuzenství, sousedství a spolupráce spojeni s bližními, kteří nesdílejí plně naši křesťanskou víru. Právě z tohoto společenství života s nimi víme, nakolik hodnoty, o něž jde v tomto obnovném díle, vyjadřují hlubokou touhu i jejich srdcí.

Každý rok tohoto desetiletí je zaměřen na určitou důležitou oblast našeho života. Každý rok ponese jednu stěžejní myšlenku, vycházející ze základních výzev Kristova evangelia a navazující na přikázání Desatera.

Ve světle těchto výzev se má v jednotlivých letech do dané oblasti soustředit obnovné úsilí: Naše modlitby, kázání a rozjímání evangelia, studium a odborná práce, společné úvahy v rodinách, farních i jiných křesťanských společenstvích, v ekumenických setkáních i v dialogu s těmi, kteří nesdílejí naši víru. Mnohá témata se rovněž nabízejí jako inspirační zdroje pro tvůrčí díla myslitelů a umělců. Především však chceme společným směrem orientovat konkrétní činy - ať už jde o iniciativy ve prospěch potřebných či o jiné projevy lásky, která přikrývá množství hříchů (srov. 1 Petr 4, 8) a o skutky, které jsou ovocem pokání (srov. Mt 3, 8). Víme, že mnohé zlo lze přemoci modlitbou a postem (srov. Mt 17, 21). Známe hodnotu křesťanského putování, které vyjadřuje ochotu vyjít z navyklých kolejí a ze starého způsobu života a uvést své kroky na cestu pokoje (Lk 1, 79). Poučení tradicí a otevření soudobému poznání chceme na této cestě jako moudrý hospodář z Ježíšova podobenství spojovat hodnoty nové i staré (srov. Mt 13, 52).

Zaměření jednotlivých let má tuto posloupnost:

1988 **SMÍŘENÍ ŽIVOTU**

Nezabíješ! Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás!

1989 **VÍRA V MODERNÍM SVĚTĚ**

V jednoho Boha budeš věřit! Obrátte se a věřte evangelium!

1990 **POSVĚCOVÁNÍ ŽIVOTA A HARMONICKÝ ŽIVOTNÍ STYL**

Pomni, abys den sváteční světil!

1991 UDÍL V ŽIVOTĚ

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Nezeslíníš! Nepožádáš manželky bližního svého!

1992 VÝCHOVA - VZDĚLÁNÍ - TRADICE

Chť otce svého i matku svou!

1993 PRAVDA A SPRÁVEDLNOST

Nepromluvíš klivého svědectví! Já jsem se proto narodil, abych vydal svědectví pravdě.

1994 PRÁCE A SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST

Nepotrdeš! Ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce.

1995 DUCHOVNÍ A TĚLESNÁ TUMBA OSOBNOSTI

Bůh stvořil člověka k svému obrazu

1996 TĚNGELEZACI A MODLITBA

Jděte ke všem národům a získávejte jim učedníky!

1997 KRISTUS - PÁN DĚJIN A OTEC BUDOUCÍHO VĚKU

Obnovit všechno v Kristu! Já jsem s vámi po všechny dny!

Katolická církev, v níž bylo Desetiletí duchovní obnovy zahájeno společným pastýřským listem biskupů a ordinářů Čech a Moravy 29. listopadu 1987, chápe tuto cestu zároveň jako přípravu na milénium mše eucharistické smrti svatého Vojtěcha v roce 1997.

Vztahení současného obnovného úsilí k postavě tohoto prvního Čecha na pražském biskupském stolci má hlubší symbolický význam. Nejde v první řadě o to, že je to první Čech vskutku evropského významu, že je spojen s počátky křesťanské kultury několikrát vzdálené Evropy a patří k symbolům duchovní jednoty této důležité oblasti. Vojtěch je pro nás zejména rozkošným světcem a rolníkem, dělníkem a křesťanem.

Na sklonku století, jež bylo nazváno temným (saeculum obscurum), byl tento český biskup proniknut reformními myšlenkami, vedl své kňazy k mravní čistotě, neváhal tepat společenské zlořády i zvláště mocných a vedl svůj národ k obrodě celého života podle nároků evangelia.

Snad poprvé tehdy v Čechách zazněla výzva ke křesťanské opravdovosti a mravní poctivosti, k radikální reformě života, k proměně hlav a srdcí - výzva, která pak v dalších staletích se u nás v různých obměnách vrací, aby pozdvihovala národ z morálního úpadku a duchovní prostřednosti. Tato výzva patří k ústředním motivům celých českých duchovních dějin a míří i k samému jádru bolesti i nadějí naší doby.

Čin biskupa Vojtěcha, který zůstal v mnohém ve své vlasti odmítnut a nepochopen, který měl ze své země odejít a zemřít v cizině, je nám jakoby předznamenáním mnohých tragedií, rozkolů a nesvornosti v našich národních a náboženských dějinách. Církev Vojtěchova milénia a celá desetiletá příprava musí proto tvářit v tvář historické pravdě být zcela prostá jakéhokoli triumfalismu a světské snářkovosti. Má být celou pokání a usmíření.

Při pohledu do naší minulosti máme všichni důvod k prostám omloučenkám a odpuštění Boží, a katolická církev si nazakrývá svůj podíl viny na bolestných stránkách našich dějin (jak o tom promluvil např. kardinál Beran na II. vatikánském sněmu v souvislosti s upálením Mistra Jana Husa a s násilím při rekatolizaci Čech v době pobělohorské). Hřejeme si, aby dílo Desetiletí přispělo k tomu, abychom svéry minulostí nepřemáhali přes práh nového tisíciletí.

Bratři a sestry, uvažme, jaká uzdravná síla by se probudila a životodárně rozproudila do celého organismu našeho národa, kdyby každé živé křesťanské společenství, každý sbor a každá farnost, bez rozdílu denominací, přes hrady stoletých předsudků odpovědělo - právě v celé bohaté káňce evckých tradic a duchovních zkušeností a v našprostem vzájemném respektu a úctě - na duchovní podněty těchto desíti let!

Katolictví věřící si budou v jednotlivých letech Desetiletí duchovní obnovy připomínat také křesťanské svědectví českých národních svtců a nelézat v nich určité ztělesněné stěžejní myšlenky rolu. Tento specifický rys katolického přístupu k dílu Desetiletí může jistě např. evangelický účastník této obnovné srady, zcela soustře-

dějí se, aby byli vyznačeni hlavní témata jednotlivých let, pomínout jako něco, co mu není vlastní. Požní však, že bližší poznání tohoto "obslužku svědků" (Žid 12,1), zejména vzhledem k tomu, že stáří na počátku našich společných křesťanských dějin, může napomoci vzhledem k ekumenickému porozumění. Jak naznačuje vědomé spojení roku s tématem výzkumu a vzdělání s 400. jubileem J.A. Komenského, také katolickí věřící jsou otevřeni novému ocenění přínosu Kristových svědků v ostatních církvích.

Letošní vstupní rok Desetiletí má téma SLUŽBA ŽIVOTU. Chceme v něm hlouběji pochopit příkazání "Nezabiješ" a Kristovu výzvu "Milujte se navzájem, jako jsem já miloval svět". Chceme se zaměřit na rozvíjení Božího života v duších lidí i na službu životu lidskému od počátku až do posledního dechu.

Křesťanské antropální pojetí života vede k úctě a k odpovědnosti vůči všem formám života, která dává inspiraci a mravní sílu k obraně vůči všemu, co dnes život a jeho zdravý rozvoj ohrožuje.

Do služebního díla se chceme v tomto roce služby životu postavit po bok všech, kdo se věnují službě nemocným a trpícím - ať už jsou to lékaři a ostatní zdravotníci, profesionální či dobrovolní nositelé pečovatelské a sociální služby, anebo ti, kteří se ochotně věnují starým, nemocným či postiženým ve svých rodinách a ve svém okolí. Víme, že je mezi nimi mnoho věřících lidí a uvědomujeme si, že i ti, kteří se ke Kristu nehlásí, přesto jsou mu právě prostřednictvím této služby nesmírně blízko ("což jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili" Mt 25,40). Chceme s těmito lidmi projevit úctu a podporu modlitbou a spoluprací.

Jsem přesvědčen, že křesťanství má velmi mnoho co dát všem, kteří na sebe berou službu nemocným a trpícím. Církev zde může čerpat z učení Ježíše Krista a z jeho poslední vzkřísit, které svěřil svým učedníkům (Mt 16,8), a ze své tisícileté zkušenosti všestranných služeb nemocným. (Nejen katolíci si vysoce vážili například svědectví řeholníků a řeholnic v této oblasti.)

Na podporu služby nemocným a trpícím se chceme zaměřit převážně ve druhé polovině letošního roku SLUŽBY ŽIVOTU. Chtěli bychom, aby tato snaha měla své duchovní ohnisko v TÝDNU MODLITEB ZA VŠECHNY, KTERÝ SLOUŽÍ NEMOCNÝM A TRPÍCÍM, který vyhlášíme od 1. října tohoto roku.

V tomto týdnu chceme společně ve světle Písma rozjímat o duchovních a mravních aspektech služby nemocným, starým, postiženým či jinak trpícím, soustředit přímluvné modlitby za všechny, kteří tuto službu konají a promýšlet i nové způsoby a možnosti, jak věřící mohou na tomto poli konkrétně pomáhat a sloužit tak dobru celé společnosti.

Chtěli bychom jménem katolických věřících k této duchovní iniciativě upřímně pozvat všechny věřící a všechny lidi dobré vůle, aby byla dílem vpravdě ekumenickým v nejširším slove smyslu.

Každý je nám zkušenost duchovního společenství v tomto týdnu modliteb pak počátkem a východiskem dalších podobných setkání a i trvalejší spolupráce, abychom ve službě duchovní a mravní obnovy našeho národa prohlubovali své bratrství v Kristu a "usilovali o to, co slouží pokoji a společnému růstu" (Řím 14,19).

Těž všichni uposlechneme slov apoštola: "Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo." (Kol 3,12-15)

V radosti z velikonočního vítězství Kristova
pozdravují Vás všechny bratrským políbením

Vás

František kardinal Tomášek
arcibiskup pražský
a předseda český